

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Пушкіна О.В. _____

« ____ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми приватного права»

Галузь знань	08	Право
Спеціальність	081	Право
Освітній ступінь.....	Другий (магістерський)	
Освітньо-наукова програма	Право	
Статус	Обов'язкова	
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Термін викладання	1 сем. 2022-2023 н.р.	
Мова викладання	українська	

Викладач: проф. Потіп М.М.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми приватного права**» для магістрів спеціальності 081 «Право» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ЦГЕП – Д. : НТУ «ДП», 2022. – 28 с.

Розробник – Потіп М.М., д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права.

Робоча програма регламентує:

- ✓ мету дисципліни;
- ✓ дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- ✓ обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- ✓ програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- ✓ алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- ✓ інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- ✓ рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол від 29.08.2022 № 1).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
5.1. Шкали.....	7
5.2. Засоби та процедури	8
5.3. Критерії	9
6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	14
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Право» спеціальності 081 «Право» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Б4 «Актуальні проблеми приватного права» віднесено такі результати навчання:

Шифри результатів навчання (ПРН) та результати навчання	
РН10	Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
РН12	Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
РН15	Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
РН16	Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
РН17	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
Шифри спеціальних результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми	
РН18	Інтегрувати положення загально-теоретичних та галузевих юридичних наук з метою забезпечення ефективності механізму регулювання, реалізації та захисту приватних та публічних інтересів в умовах провадження стратегії сталого розвитку України.

1.1. **Мета дисципліни** полягає у сформувати здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері правотворчості і приватно-правового правозастосування та/або у процесі навчання; сформувати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; сформувати здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; сформувати здатність до адаптації та дії в новій ситуації; сформувати здатність приймати обґрунтовані рішення; сформувати здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності; сформувати здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

– **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні проблеми приватного права» є: засвоєння здобувачам вищої освіти основних положень чинного приватного законодавства України з метою вироблення умінь працювати з ними та правильно їх застосовувати у конкретних життєвих ситуацій;

– опанування здатності вирішувати життєву приватну ситуацію, вміння використовувати фундаментальні знання щодо тлумачення та правозастосування права (закону), а також розуміння особливостей практики їх застосування;

– опанування необхідних теоретичних положень, які вироблені приватно-правовою доктриною;

- опанування здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ознайомлення з судовою та іншою практикою у питаннях застосування та тлумачення приватно-правових норм;
- перевірити якість засвоєння здобувачем відповідних знань на основі їх самостійної роботи з матеріалами лекцій, основною та додатковою літературою, документами, нормативно-правовими актами та матеріалами юридичної практики.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН10 РН12 РН15 РН16 РН17 РН18	ДРН1	Знати основні поняття та проблеми, категорії, інститути, галузі, підгалузі приватного права України, чинне національне законодавство у сфері приватного права, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України
	ДРН2	Знати підходи судової практики, у вирішенні проблемних питань, що стосуються приватно-правових відносин
	ДРН3	Знати основні положення приватно-правової доктрини з питань приватних відносин; відповідний нормативний матеріал, загальну та спеціальну юридичну термінологію
	ДРН4	Вміти орієнтуватися та розкривати основні поняття, інститути, категорії приватного права; визначати загальні закономірності необхідності та доцільності здійснення правозастосування та/або тлумачення права
	ДРН5	Вміти правильно застосовувати норми у сфері приватного права для вирішення конкретних проблемних правових ситуацій, використовувати різноманітні цивільно-правові засоби для розв'язання проблемних питань, що виникають при захист прав, свобод та інтересів учасників приватних відносин
	ДРН6	Вміти відслідковувати судову практику вищих судових інстанцій держави, судову практику ЄСПЛ
	ДРН7	Вміти використовувати електронні бази даних із законодавством та судовою практикою, що знаходяться на веб-сайтах всесвітньої мережі Інтернет; слідувати за змінами у чинному законодавстві.

3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години				
		денна			заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	Контрольні заходи	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	76	22	54	-	14	65
практичні	38	11	27	-	6	45
лабораторні	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-
контр.заходи	6	-	-	6	-	-

РАЗОМ	120	33	81	6	20	100
-------	-----	----	----	---	----	-----

4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ		76
ДРН1	Тема 1. Приватне право в системі права України	10
ДРН1 ДРН2 ДРН3 ДРН4	Тема 2. Актуальні проблеми права власності та інших речових прав	11
ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	Тема 3. Актуальні проблеми приватно-правового договору	11
ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	Тема 4. Актуальні проблеми спадкового права	11
ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	Тема 5. Актуальні проблеми трудового права	11
ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	Тема 6. Актуальні проблеми господарського процесу	11
ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	Тема 7. Актуальні проблеми альтернативного вирішення приватноправових спорів	11
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		38
ДРН1 ДРН2	1. Відповіді на контрольні питання за темою «Приватне право в системі права України»	5
ДРН2 ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	2. Відповіді на контрольні питання та набуття навичок вирішення практичних завдань, набуття навичок здійснення аналізу судових рішень з використанням можливостей електронного ресурсу «Єдиний державний реєстр судових рішень» за темою «Актуальні проблеми права власності та інших речових прав»	5
ДРН2 ДРН3 ДРН4	3. Відповіді на контрольні питання та набуття навичок вирішення практичних завдань, набуття навичок здійснення аналізу судових рішень з використанням можливостей	5

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН5 ДРН6 ДРН7	електронного ресурсу «Єдиний державний реєстр судових рішень» за темою «Актуальні проблеми приватно-правового договору».	
ДРН2 ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	4. Відповіді на контрольні питання та набуття навичок вирішення практичних завдань, набуття навичок здійснення аналізу судових рішень з використанням можливостей електронного ресурсу «Єдиний державний реєстр судових рішень» за темою «Актуальні проблеми спадкового права».	5
ДРН2 ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	5. Відповіді на контрольні питання та набуття навичок вирішення практичних завдань, набуття навичок здійснення аналізу судових рішень з використанням можливостей електронного ресурсу «Єдиний державний реєстр судових рішень» за темою «Актуальні проблеми трудового права».	6
ДРН2 ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	6. Відповіді на контрольні питання та набуття навичок вирішення практичних завдань, набуття навичок здійснення аналізу судових рішень з використанням можливостей електронного ресурсу «Єдиний державний реєстр судових рішень» за темою «Актуальні проблеми господарського процесу».	6
ДРН2 ДРН3 ДРН4 ДРН5 ДРН6 ДРН7	7. Відповіді на контрольні питання та набуття навичок вирішення практичних завдань, набуття навичок здійснення аналізу судових рішень з використанням можливостей електронного ресурсу «Єдиний державний реєстр судових рішень» за темою «Актуальні проблеми альтернативного вирішення приватноправових спорів».	6
РАЗОМ		120

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

5.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good

60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

5.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування метод евристичних питань, мозкового штурму, діалогового спілкування	підсумкове тестування виконання практичних завдань	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування та виконання практичних завдань під час заліку за бажанням здобувача
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання практичних завдань методом «навчаючи, вчуся», робота в малих групах		
	самостійні завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом тестування, усного опитування за кожною темою навчальної дисципліни. Практичні заняття оцінюються якістю підготовки та виконання контрольних завдань за кожною темою.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час екзамену має право пройти підсумкове тестування, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання, та виконати практичне завдання.

5.3. Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Опрацювання курсу навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми приватного права»* передбачає аудиторну (лекції та практичні заняття) та самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, за допомогою дистанційної платформи MOODLE та/або Microsoft Teams.

Поточний контроль з дисципліни проводиться для всіх видів навчальних занять протягом семестру з метою діагностування рівня знань, умінь та навичок. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за кожною темою дисципліни. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темами навчальної дисципліни, та сумлінність здобувачів у практичній та самостійній роботі.

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми приватного права»* здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності здобувача:

- ✓ поточне тестування та опитування;
- ✓ виконання практичних завдань;
- ✓ виконання завдань для самостійного опрацювання;
- ✓ систематичність та активність роботи на практичних заняттях.

Тестування – це метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни.

Тестування з навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми приватного права»* здійснюється за кожною темою відповідно до її змісту з використанням Microsoft Teams. Оцінювання відповідей здійснюється автоматично.

З метою закріплення теоретичного матеріалу програмою дисципліни передбачено проведення практичних занять. Практичні заняття з курсу *«Актуальні проблеми приватного права»* передбачають розгляд здобувачами теоретичних положень, засвоєних на лекціях та в процесі самостійної роботи, обговорення реферативних повідомлень, виконання практичних завдань. Опрацювання вказаних завдань є обов'язковим для здобувачів, оскільки отримані бали за них враховуються при визначенні загального балу підсумкового контролю (екзамену).

Практичні завдання з навчальної дисципліни представлені у вигляді окремих завдань, які мають достатній ступінь складності, носять творчий діяльнісний характер і дають змогу виявити вміння здобувачів самостійно і творчо мислити, а також застосувати набуті знання з дисципліни «*Актуальні проблеми приватного права*» на практиці.

Практичні завдання у вигляді окремого завдання оформлюються окремим документом та надсилаються викладачу на перевірку. Певні завдання можуть виконуватися з використанням відповідних електронних ресурсів та додаткових матеріалів. Оцінювання таких завдань здійснюється викладачем.

Самостійна робота здобувача (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає:

- ◆ попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять;

- ◆ розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни.

Метою СРС є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійною роботою здобувача в рамках вивчення навчальної дисципліни «*Актуальні проблеми приватного права*» є виконання у вигляді окремого завдання певних практичних завдань за окремими темами. Опрацювання вказаних завдань є обов'язковим для здобувачів, оскільки отримані бали за них враховуються при визначенні загального балу підсумкового контролю (заліку).

Вимоги щодо виконання таких завдань ідентичні вимогам щодо виконання практичних завдань аналогічної форми.

Аудиторна робота здобувача на заняттях оцінюється безпосередньо викладачем при проведенні заняття. Участь в аудиторних заняттях передбачає активне включення здобувача в дискусії із викладачем та іншими здобувачами групи, ставлення питань, поширення власних думок, вражень та досвіду. Також оцінюється системність та активна участь у груповій діяльності.

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «*Актуальні проблеми приватного права*» здійснюється шляхом виставлення балів за кожний вид навчальної діяльності за 100-бальною шкалою. У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи здобувача за темами навчальної дисципліни.

Таблиця – Розподіл балів за видами навчальної роботи здобувача

Теми	Практичні завдання	Самостійна робота	Тестування	Всього	Аудиторна робота на заняттях (визначає викладач)
1.	–	–	6	6	14

2.	1	2	8	11	
3.	1	2	12	15	
4.	2	2	9	13	
5.	1	2	9	12	
6.	1	2	12	15	
7.	2	2	10	14	
Разом	8	12	66	86	100

Викладач, враховуючи досягнення здобувача з дисципліни, його системну та активну участь і роботу може додати **0-14 балів**.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми приватного права» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт здобувача. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає **100 балів**.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей. Метою підсумкового контролю є комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни за чверть, семестр або навчальний рік.

Для навчальної дисципліни «Актуальні проблеми приватного права» передбачений підсумковий контроль у формі іспиту.

Оцінювання іспиту з дисципліни здійснюються на підставі результатів поточного контролю за умови отримання здобувачем **не менше 60 балів**. Відповідно оцінювання виконується без участі здобувача шляхом визначення загальної кількості балів.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач має право скласти іспит.

Іспит відбувається у письмовій формі або з використанням можливостей дистанційної платформи MOODLE та/або Microsoft Teams, складається з проходження здобувачем підсумкового тестування.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; ◆ критичне 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення	65-69

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; ♦ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності 	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність 	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; ♦ використання іноземних мов у професійній діяльності 	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; 	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	- доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність та автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; ◆ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним 	Відмінне володіння компетенціями: використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та	70-73

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання:

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- інтерактивна дошка;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle та Microsoft Teams .

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Основна

7.1. Рекомендована література

7.1.1. Основна

1. Бондар Ю. М. Теорія правозастосування : курс лекцій. Київ : ЮВЕТА, 2010. 88 с.
2. Бочаров Д. О. Правозастосовча діяльність: поняття, функції та форми : проблемні лекції. Дніпропетровськ : АМСУ, 2006. 73 с.
3. Дякович М.М. Сімейне право : навч. пос. Київ: Правова єдність, 2009. 512 с.
4. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. — Харків: Право, 2009. — 584 с.)
5. Загальна теорія права : підруч. / М. І. Козюбра та ін. ; за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2015. 392 с.
URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf>
6. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підруч. Київ : Кондор, 2006. 477 с.
URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ZAG_TEOR_2005.pdf
7. Макушев П. В., Хрідочкін А. В. Теорія правозастосування : навч. посіб. Дніпро : Гельветика, 2018. 359 с.
8. Малишев Б. В., Москалюк О. В. Застосування норм права (теорія і практика) : навч. посіб. / За заг. ред. Б. В. Малишева. Київ : Реферат, 2010. 260 с.

9. Мічурін Є. О., Шишка О. Р. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. – Вид. 5-те, перероб. – Харків : Право, 2018. – 232 с.

10. Мічурін Є. О., Шишка О. Р. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 2 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. – Вид. 5-те, перероб. – Харків : Право, 2018. – 222 с.

11. Настасяк І. Ю. Тлумачення правових норм : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2009. 336 с.
URL: <https://ua1lib.org/book/3058981/5b20b5?id=3058981&secret=5b20b5>

12. Правозастосування : навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.
URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/17786/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.%202020.%20160%20%D1%81.pdf>

13. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 532 с.

14. Сімейне право: підручник / за заг. ред. В.А. Кройтора та В.Ю. Євко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. 512 с.

15. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / за ред. І.В. Жилінкової. Харків: Ксилон, 2008. 855 с.

16. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підруч. Вид. 4-те, допов. і перероб. Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. 524 с.

17. Теорія держави і права : підручник / [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 416 с.

18. Цивільне право : підручник : в 2 т. : затверджено МОН України / В.І. Борисова, Л.М. Баранова, М.В. Домашенко та ін. Т. 1. 2014. 656 с.

19. Цивільне право : підручник : в 2 т. : затверджено МОН України / В.І. Борисова, Л.М. Баранова, М.В. Домашенко та ін. Т. 2 . 2014. 816 с.

20. Цивільне право України : підручник. / За ред. проф. Бошицького Ю.Л. та проф. Шишки Р.Б. (кер. авт. кол.), Загальна частина. – К. : Видавництво Ліра-К, 2013. – 760 с.

21. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю.Л. Бошицький, І.Р. Шишка, О.Р. Шишка, Р.Б. Шишка. Київ : Ліра-К, 2016. 760 с.

22. Цивільне право України. Особлива частина : підручник / О.Є. Аврамова, О.І. Антонюк, О.В. Батошська та ін. Київ : Ліра-К, 2016. 1022 с.

23. Цивільне право України. Особлива частина : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 1173 с.

24. Цивільне право України. У двох частинах. Ч. 1. Навчальний посібник / За заг. ред. В.А. Кройтора. Харків: вид-во Харківського нац. ун-ту внутр. справ., 2013. 400 с.

25. Цивільне право України. У двох частинах. Частина 1. Підручник. / За заг. ред. Р.Б. Шишки та В.А. Кройтора. Х.: Вид-во Харківського нац. ун-ту внутр. справ, 2008. 516 с.

26. Цивільне право України. У двох частинах. Частина 2. Підручник / За заг. ред. Шишки Р.Б. та Кройтора В. А.-Х.: Вид-во Харк. нац-го універ. внутр. справ, 2008.

27. Цивільне право України. У двох частинах. Частина друга. Навчальний посібник / За заг. ред. В.А. Кройтора та Ю.І. Чалого. Харків: Вид-во ХНУВС, 2009. 344 с.

28. Цивільне право України: навчальний посібник: У 2-х ч. Ч.1 / за ред. В.А. Кройтора, О.Є.Кухарева, М.О. Ткалича – Запоріжжя: “Гельветика”, 2016.

29. Цивільне право України: навчальний посібник: У 2-х ч. Ч.2 / за ред. В.А. Кройтора, О.Є.Кухарева, М.О. Ткалича – Запоріжжя: “Гельветика”, 2016. – С. 95-124.

30. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

31. Цивільне право Частина 2: підручник За ред. Є.О.Мічуріна та В.А.Кройтора. Харків: вид-во Харківського нац. ун-ту внутр. справ., 2013. 814с.

32. Цивільне право: підручник: У 2-х т. / В.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М.Баранова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатеевої, В.Л.Яроцького. – Х.: Право, 2011. – Т. 1.

7.1.2 Допоміжна

3.1.2.1. Юридична література:

1. Абрамович Р. М. Особливості судової аргументації при застосуванні принципу незворотності дії закону в часі в Україні. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. Київ, 2013. Т. 144–145. С. 17–20.

2. Аномалії у цивільному праві; навч.практ посіб. / Р.А. Майданик, Бервено С.М., Майданик Н.І. та ін.; відп. ред. Р.А. Майданик. –К., 2010.–1008 с

3. Антологія української юридичної думки убт./редкол.:Ю.С. Шемшученко та ін. т. 6: Цивільне право; відп. ред. Я.М. Шевченко. К., 2003. 584 с.

4. Балтаджи П. М. Юридична мова правозастосовних актів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2008. 20 с.

5. Білас Ю. Ю. Європейські стандарти прав людини в контексті правозастосування сучасної України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2011. 19 с.

6. Білозьоров Є. В., Кривицький Ю. В. Казуальне тлумачення норм права: теоретичні та практичні аспекти розуміння. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право. Київ, 2015. Вип. 27. С. 207–215

7. Білозьоров Є. В., Кривицький Ю. В. Казуальне тлумачення норм права: теоретичні та практичні аспекти розуміння. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право. Київ, 2015. Вип. 27. С. 207–215.
8. Бобрик В. І. Особисте життя як об'єкт цивільно–правової охорони: монографія. К., 2008 208 с.
9. Бобровник С. В. Правозастосовні акти: природа, сутність та місце в системі законодавства. Правова держава. Київ, 2019. Вип. 30. С. 35–43.
10. Боднар Т. В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: монографія. К., 2005. 272 с.
11. Боднар Т. В. Договірні зобов'язання в цивільному праві (загальні положення): навч. посібн. К., 2007. 280 с.
12. Бріль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів : монографія. Київ : МП Леся, 2012. 191 с.
13. Валах В. В. Наследственные отношения в Украине, РФ, Франции, Германии и США (сравнительно–правовое исследование): монография. Х., 2012. 320 с.
14. Ведерніков Ю. А., Папіра А. В. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 333 с.
15. Венедіктова І.В. Методологічні засади охоронюваних законом інтересів у приватному праві: монографія. Х., 2011. 260 с.
16. вищої освіти / Є. В. Білозьоров та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 116 с.
17. Відшкодування моральної та матеріальної шкоди: навч. посіб. / [М. К. Галянтич та ін.]; за заг. ред. М. К. Галянтича. К. : Юрінком Інтер, 2011. 624 с.
18. Власов Ю. Л. Проблеми тлумачення норм права : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 180 с.
19. Гнатюк М. Д. Правозастосування як форма реалізації права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2007. 211 с.
20. Головченко В. В., Головченко О. В. Правозастосування і захист прав людини в суверенній Україні : монографія. Чернігів : Вид. Лозовий В. М. 2012. 327 с.
21. Головченко О. В. Захист прав людини в контексті правозастосування : автореф. дис. ... д-ра філос. в галузі права. Київ, 2013. 18 с.
22. Гринь О. Д. До питання про ефективність правозастосовних актів. Митна справа. Одеса, 2015. № 2 (2.2). С. 64–71.
23. Гусарєв С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. Теорія права і держави : навч. посіб. Київ : Правова єдність, 2008. 270 с.
24. *Дахно І. І.* Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. 2–е вид., перероб. і допов. К.: ЦНЛ, 2006. 278 с.
25. Договір як універсальна правова конструкція : монографія / [А. П. Гетьман, В. І. Борисова, О. П. Євсєєв та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Х. : Право, 2012. 432 с.

26. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т. В. Боднар, О.В.Дзера, Н.С.Кузнецова та ін.; за ред. О.В.Дзери. К., 2008. 896 с.
27. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К., 2009. 1200 с.
28. Донченко О. І. Особливості правозастосування як форми реалізації норм права. Вісник Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2014. № 11. Т. 11. С. 40–42.
29. Дудаш Т. Особливості аргументування рішень Європейського суду з прав людини (до характеристики методологічних підходів). Право України. Київ, 2017. № 4. С. 86–96.
30. Жилінкова О. В. Договори в сфері реалізації авторських прав на музичний твір /О.В. Жилінкова. Х.: Ксилон, 2008. 212 с.
31. Заїка Ю. О. Спадкове право України: навч. посіб. / Ю. О. Заїка, Є.О. Рябоконт/за ред. О. В. Дзери. К., 2009. 353 с.
32. Заїка Ю. О. Українське цивільне право: навч. посіб. 2008. 367 с.
33. *Захист* прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування: Практик. посіб. К., 2007. 448 с.
34. Здійснення та судовий захист суб'єктивних житлових прав: моногр./ Наук.-дослід. Ін-т приват. права і підприємництва АПрН України. К.-Тернопіль: Підруч. і посіб., 2009. 496 с.
35. Зеленина А. Ю. Применение как основная форма реализации норм права социального обеспечения. Вестник Томского государственного университета. Право. Томск, 2013. № 1 (7). С. 96–103.

7.1.2.2. Нормативна:

1. Конституція України від 28 червня 1996р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/55-12>.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, 4.11.1950 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р., № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Земельний кодекс України: Закон від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
6. Житловий кодекс Української РСР: Закон УРСР від 30.06.1983 р. № 5464–X. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>
7. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
8. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
9. Повітряний кодекс України від 4 травня 1993 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>

10. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_118.

11. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3477-15>.

12. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр>.

13. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>

14. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4 лютого 1994 р. № 3929-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

15. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>

16. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>

17. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

18. **Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю** : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>

19. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

20. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/755-15/print1343200779398812>

21. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>

22. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>

23. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/про%20кооперацію>

24. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

25. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

26. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.

27. Про заставу: Закон України від 02. жовтня 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>

28. Про захист прав споживачів: Закон УРСР від 12.05.1991 р. № 1023-

XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3161-15> 72

29. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.

30. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 р. № 1255-IV.
URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1255-15>.

31. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>

32. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.02.2010 р. №2210-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

33. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

34. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. №1805-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

35. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 24.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

36. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>

37. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

38. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV.
URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

39. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

40. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних: Закон України від 23.07.2000 р. № 1587-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1587-14>

41. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: постанова Каб. Міністрів України від 27.12.2001 № 1756. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п>

42. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав: постанова Каб. Міністрів України від 18.01.2003 р. № 72.
URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-п>.

43. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-III в ред. Закону України від 01.07.2000 р. № 3687-XII.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

44. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>

45. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

46. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21.04.1993 р.

№ 3116-XII в ред. Закону України від 17.01.2002 р. № 2986-III.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>

47. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів:
Закон України від 05.11.1997 р. № 621/97.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>

48. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15.12.1993 р. № 3691-XII в ред. Закону України від 21.12.1999 р. № 1328-XIV.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3691-12>.

49. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. № 266/94-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80>.

50. Про стандартизацію: Закон України від 17.05.2001 р. № 2408 – III.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.

51. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР в ред. Закону України від 04.10.2001 р. № 2745-III.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

52. Про теплопостачання: Закон України від 2 червня 2005 р. № 2633-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2633-15>

53. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.

54. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

55. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV в ред. Закону України від 11.02.2010 р. №1878-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.

56. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 р. № 1559-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1559-17>

57. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17.05.2012 р. № 4765-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4765-17>

58. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.06.2018 р. № 1875-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19>

59. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. № 543/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/543/96-вр>

60. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України / Затверджено Наказом Мініюсту України від 22 лютого 2012. № 296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>

61. Статут автомобільного транспорту Української РСР, затверджений постановою Ради Міністрів Української РСР від 27 червня 1969 року № 401 (п.п. 23, 24, 71, 72, 81, 90). // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-69->

%D0%BF

62. Статут внутрішнього водного транспорту Союзу РСР, затверджений постановою РМ СРСР від 15.10.1955 р. № 1801. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1801400-55>

63. Статут залізниць України: затв. постановою Каб. Міністрів України від 06.04.1998 р. № 457. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/457-98-п>.

64. Порядок вибуття дітей із закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання : наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту; Міністерства освіти та науки України, Міністерства охорони здоров'я від 2 лютого 2007 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0186-07>

65. Порядок провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2008 р. № 905. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-%D0%BF>

66. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>

67. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

68. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 01.12.1998 р. № 281-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/281-14>

69. Положення про дитячий будинок сімейного типу : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF>

70. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF>

71. Правила опіки та піклування: затв. Держ. комісією України у справах сім'ї та молоді, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99>

72. Про затвердження Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.09.2013 № 787 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13>

73. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей : Закон України від 2 червня 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>

74. Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові фізичної особи): затв. постановою Каб. Міністрів України від 11.07.2007 р. № 915./ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/915-2007-%D0%BF>

75. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квітня 2001 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

76. Методичні рекомендації щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із вжиттям заходів щодо охорони спадкового майна, видачею свідоцтв про право на спадщину та свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя: рішення Науково-експертної ради з питань нотаріату при М-ві юстиції України від 29.09.2009 р.
URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0001323-09>

77. Порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: наказ М-ва юстиції України від 11.11.2011 р. № 3306/5. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1298-11>

78. Про порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених: постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1994 р. № 419. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/419-94-п>.

79. Наказ Міністерства юстиції України «Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів» від 12 квітня 2005 р. № 34/5.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0381-05>.

80. Постанова Кабінету Міністрів України «Загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації» від 26 листопада 2008 р. № 1040.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0%BF>.

81. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» від 28 грудня 1992 р.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п>.

82. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним» від 23 квітня 2001 р. № 376.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/376-2001-п>.

83. Лист Міністерства юстиції України «Щодо практики застосування норм права у випадку колізії» від 26 грудня 2008 р. № 758-0-2-08-19.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08>.

7.1.2.3. Судова практика:

1. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 27.03.1992 р. № 6 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-92>

2. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 31.03.1995 р. № 4 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>

3. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками: постанова Пленуму

Верхов. Суду України від 29.12.1992 р. № 14 // URL <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92>

4. Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 12.04.1996 р. № 5 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-96>

5. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 27.02.2009 р. № 1 // URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09

6. Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 28.03.1972 р. № 3 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-72>

7. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 21.12.2007 р. № 11 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>

8. Про судову практику у справах про спадкування: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 30.05.2008 № 7 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-08>

9. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 06.11.2009 р. № 9 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09>

10. Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин: постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ № 5 від 30.03.2012 р. // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-12>

11. Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин: лист Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 27.09.2012 № 10-1393/0/4-12 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1393740-12>

12. Про практику розгляду судами корпоративних спорів: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 24.10.2008 р. № 13 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-08>

13. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 04.06.2010 р. № 5 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>

14. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: постанова Пленуму Вищ. госп. суду України від 17.10.2012 №12 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>

15. Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 22.12.1995 р. № 20 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>

7.1.2.3. Судова практика ЄСПЛ:

1. Albu and Others v. Romania, no. 34796/09, ECHR, 10 May 2012. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-11080>.
2. Amann v. Switzerland, no. 27798/95, ECHR, 14 June 2007. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58497>.
3. Çelebi et autres c. Turquie, no. 582/05, CEDH, 9 février 2016. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-160415>.
4. Gawęda v. Poland, no. 26229/95, ECHR, 14 March 2002. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60325>.
5. Gillan and Quinton v. the United Kingdom, no. 4158/05, ECHR, 12 January 2010. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-96585>.
6. Huvig v. France, no. 11105/84, ECHR, 24 April 1990. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57627>.
7. Malone v. United Kingdom, no. 8691/79, ECHR, 2 August 1984. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-57533>.
8. Sanoma Uitgevers B.V. v. the Netherlands, no. 38224/03, ECHR, 14 September 2010. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-100448>.
9. Serkov v. Ukraine, no. 39766/05, ECHR, 7 July 2011. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-105536>.
10. Sine Tsaggarakis A.E.E. c. Grèce, nos. 17257/13, CEDH, 23 mai 2019. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-193088>.
11. Sunday Times v. United Kingdom, no. 6538/74, ECHR, 26 April 1979. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57584>.
12. Szabó and Vissy v. Hungary, no. 37138/14, ECHR, 12 January 2016. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-160020>.
13. Zielinski and Pradal and Gonzalez and Others v. France, nos. 24846/94 and 34165/96 to 34173/96, ECHR, 28 October 1999. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58592>.

7.2. Інформаційні ресурси

2.2.1. Корисні веб-сайти:

1. www.president.gov.ua – Президент України.
2. www.rada.gov.ua – Сервер Верховної Ради України.
3. www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України.
4. www.minjust.gov.ua – Міністерство юстиції України
5. www.bank.gov.ua – Національний банк України
6. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет статистики України.
7. www.reyestr.court.gov.ua - Єдиний державний реєстр судових рішень.
8. www.ccu.gov.ua/ - Конституційний Суд України
9. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ – Верховний Суд.

7.2.2. Наукові та електронні бібліотеки в Україні:

10. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

11. www.lib.academv.sumy.ua – Бібліотека банківської справи.
12. www.nplu.kiev.ua – Національна парламентська бібліотека України
13. www.lsl.lviv.ua – Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника
14. www.ognb.odessa.ua – Одеська державна наукова бібліотека ім. О.М. Горького.
15. www.korolenko.kharkov.com – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
16. www-library.univer.kharkov.ua – Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
17. <http://univd.edu.ua/ibportal/> - Бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ

7.2.3. Юридичні електронні журнали та газети:

18. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b19> – Офіційний вісник України
19. [http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(firstview\)/vis.html?OpenDocument&Count=1000](http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(firstview)/vis.html?OpenDocument&Count=1000) – Вісник Верховного Суду України.
20. <https://pravo.ua/> - Видання «Юридическая практика».
21. www.yur-gazeta.com – Газета «Юридична газета»
22. www.ukurier.gov.ua - Газета «Урядовий кур'єр».
23. <https://yv.u.com.ua/> - Газета «Юридичний Вісник України».
24. www.ccu.gov.ua/ - Науковий фаховий журнал «Вісник Конституційного Суду України»
25. www.nbu.gov.ua/ - Науковий фаховий журнал «Вісник Національної академії прокуратури України».
26. www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pgip/index.html - Науковий фаховий журнал «Підприємництво, господарство і право».
27. www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/index.htm - Науковий фаховий журнал «Форум права».
28. www.nbu.gov.ua/e-journals/prtup/index.html - Науковий фаховий журнал «Право та управління»
29. <http://iadvocate.com.ua/avtoram.html> - Науковий журнал «Адвокат»
30. www.pravoua.com.ua - Юридичний журнал «Право України».
31. <https://protocol.ua/ua/> – Юридичний інтернет ресурс.

7.2.4. Міжнародні суди:

- www.icj-cij.org – Міжнародний суд правосуддя (International Court of Justice)
- www.curia.eu.int – Суд правосуддя Європейських Співтовариств (Court of Justice of the European Communities)
- www.echr.coe.int – Європейський Суд по захисту прав людини (European Court of Human Rights)
- www.worldcourts.com – Інформація про міжнародні суди

7.2.5. Міжнародні економічні і фінансові організації:

32. www.imf.org – Міжнародний валютний фонд.

-
33. <https://www.un.org/> – Організація Об'єднаних Націй.
  34. www.wto.org – Світова організація торгівлі.
  35. www.worldbank.org – Група Світового Банку.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Актуальні проблеми приватного права»
для магістрів спеціальності 081 «Право»

Розробник: Потіп М.М., д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права.

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19